

Utfyllende regler - Reviderte retningslinjer for statlig grunnbevilgning til forskningsinstitutter og forskningskonsern

1. Bakgrunn for de utfyllende reglene

[Retningslinjer for statlig grunnbevilgning til forskningsinstitutter og forskningskonsern](#) ble revidert 21. desember 2021, heretter betegnet som Retningslinjene. I disse heter det at utfyllende regler som konkretiserer Retningslinjenes krav til deltagelse i grunnfinansieringsordningen, kan fastsettes av Forskningsrådet i samråd med Kunnskapsdepartementet (punkt 4.1.). Dette dokumentet definerer et sett av slike regler i form av kvalifiseringsindikatorer og flaggegrenser, og beskriver begrunnelsen for, og bruken av, disse. Dokumentet gir også en beskrivelse Forskningsrådets årlige vurdering av om instituttene kvalifiserer for ordningen med statlig grunnbevilgning.

2. Kvalifiseringsindikatorer og flaggegrenser

Deltagelse i ordningen for statlig grunnbevilgning, heretter betegnet Ordningen, er ikke rettighetsbasert. Hvilke institutter som kvalifiserer for deltagelse i Ordningen avhenger av en helhetlig, forskningspolitisk vurdering sett opp mot Retningslinjenes krav og føringer. Deltakelse forutsetter også at det stilles grunnbevilgning til rådighet. Forskningsrådets strategiske ansvar for instituttsektoren innebærer bl.a. årlig å vurdere, og eventuelt gi råd, om institutter bør tas inn i eller ut av Ordningen.

Enkelte av Retningslinjenes krav kan, for hvert institutt, belyses i form av kvantitative indikatorer. Slike indikatorer er i denne sammenheng betegnet som kvalifiseringsindikatorer. Dersom verdiene på en eller flere kvalifiseringsindikatorer er lavere enn tilhørende terskelverdier, betegnet som flaggegrenser, utløser dette en særskilt vurdering i Forskningsrådet.

Det kan foreligge ulike brudd på Retningslinjene. Disse kan ha ulike konsekvenser. Før et institutt eventuelt anbefales tatt ut av Ordningen, skal det normalt gjennomføres en grundig dialog med gjeldende institutt om korrigerende tiltak, se avsnitt 4.

Hensikten med å innføre de utfyllende reglene i dette dokumentet, er å bidra til økt forutsigbarhet og transparens omkring Forskningsrådets vurdering av om institutter kvalifiserer for deltagelse i Ordningen.

Forskningsrådet har i samråd med Kunnskapsdepartementet fastsatt fire kvalifiseringsindikatorer, med tilhørende flaggegrenser, som utdyping av enkelte krav i Retningslinjenes pkt. 4.1. Disse kvalifiseringsindikatorene og flaggegrenser spesifiseres i det følgende.

Kvalifiseringsindikator 1: Antall årsverk utført av forskere og annet faglig personale (FoU-årsverk)

Indikerer måloppnåelse tilknyttet Retningslinjenes krav: "Instituttet må ha et rimelig forhold mellom det totale omfanget av forskningsaktivitet og instituttets faglige bredde for å sikre tilstrekkelig kompetanse og robusthet på instituttets forskningsområder."

Kilde: FoU-årsverk, ref. pkt. 2.1 i instituttens nøkkeltallsrapportering¹

Flaggegrense: 20 FoU-årsverk

Kvalifiseringsindikator 2: Publikasjonspoeng pr. FoU-årsverk pr. år

Indikerer måloppnåelse tilknyttet Retningslinjenes krav: "Instituttet må ha faglig og vitenskapelig kompetanse som kommer til uttrykk gjennom vitenskapelige publikasjoner i anerkjente publikasjonskanaler."

Kilder:

- Publikasjonspoeng, Database for statistikk for høyere utdanning (Cristin)
- FoU-årsverk, ref. pkt. 2.1 i instituttens nøkkeltallsrapportering

Flaggegrense:

- 0,6 publikasjonspoeng/FoU-årsverk/år*
- Vurderes økt gradvis til 0,8 publikasjonspoeng/forskerårsverk/år innen 2025

*) For institutter der grunnbevilgningen utgjør en andel lavere enn 15 % av egenutført FoU², justeres flaggegrensen med faktoren: Grunnbevilgningsandel [i %]/15 %.

Kvalifiseringsindikator 3: Nasjonale oppdragsinntekter, inntekter fra utenlandsk næringsliv, finansiering av deltakelse i Samarbeidsprosjekter finansiert av Forskningsrådet

Indikerer måloppnåelse tilknyttet Retningslinjenes krav: " Instituttet må ha inntekter oppnådd ved deltakelse i et nasjonalt oppdragsmarked. "

Kilde:

- Nasjonale oppdragsinntekter og inntekter fra utenlandsk næringsliv, til egenutført FoU, ref. pkt. 1.4 og 1.5 i instituttens nøkkeltallsrapportering
- Instituttene rapporterer selv, om nødvendig*, inntekter til egenutført FoU i Samarbeidsprosjekter** finansiert av Forskningsrådet

*) Se avsnitt 3

**) Evt. kompetanse- og samarbeidsprosjekt, tematiske senterordninger samt innovasjonsprosjekt i offentlig sektor

Flaggegrense:

- 15 %
- Vurderes økt til 18 % innen 2025

Kvalifiseringsindikator 4: Konkurransutsatte tilskudd til forskning som andel av total finansiering av egenutført FoU

Indikerer måloppnåelse tilknyttet Retningslinjenes krav: " Instituttet må også ha inntekter vunnet i åpen konkurranse om nasjonale og/eller internasjonale forskningsmidler."

¹ [Rapportering av nøkkeltall og FoU-statistiske data fra forskningsinstitutter, 2021 \(ssb.no\)](#)

² Med "egenutført FoU" menes inntekter til FoU "minus overført til andre", ref. veiledning for nøkkeltallsrapportering

Kilder:

- Bidragsinntekter fra Forskningsrådet og inntekter fra EU-institusjoner og til egenutført FoU, ref. pkt. 1.3 og 1.5 i instituttens nøkkeltallsrapportering
- Instituttene rapporterer selv inntekter, til egenutført FoU, fra andre nasjonale og internasjonale konkurranseutsatte tildelinger av forskningsmidler*.

*) Se avsnitt 3

Operasjonalisering:

Kvalifiseringsindikatoren består av tildelinger fra Forskningsrådet, EU samt andre nasjonale og internasjonale åpne konkurransearenaer. Forskningsrådet vil gjøre en eksplisitt vurdering av instituttens egenrapporterte tildelinger fra "andre nasjonale og internasjonale åpne konkurransearenaer". For å bli godkjent tellende i indikatoren må følgende kriterier være oppfylt og dokumentert:

- Midlene fordeles etter en kvalitetsvurdering med kriterier, tilsvarende de som benyttes av Forskningsrådet og i EU
- Det er en reell, åpen konkurranse om midlene
- Det finnes kvalitetssikret informasjon om tildelingen pr. institusjon

Flaggegrense:

- 10 %
- Vurderes økt til 13 % innen 2025

3. Innhenting og beregning av verdien på de ulike kvalifiseringsindikatorene

De fleste data nødvendige for å beregne kvalifiseringsindikatorene hentes fra instituttens rapporterte nøkkeltall og Cristin. For kvalifiseringsindikatorene 3 og 4 må noen data rapporteres særskilt. Denne særskilte rapporteringen er kun formålstjenlig å gjøre for institutter som ikke kommer over flaggegrensen basert på rapporterte nøkkeltall alene. Dette er tilfelle kun for et fåtall institutter. Disse vil bli kontaktet av Forskningsrådet slik at alle nødvendige data kan innhentes i god tid før den årlige vurderingen av instituttens kvalifisering for deltakelse i Ordningen.

Ved beregning av alle kvalifiseringsindikatorer benyttes et gjennomsnitt for tre siste år, der siste år teller dobbelt.

4. Vurdering av kvalifisering for ordningen med statlig grunnbevilgning

Institutter innenfor Ordningen

Ved vurdering av kvalifisering for Ordningen, vil Forskningsrådet gjøre en helhetlig vurdering av instituttets bidrag til instituttsektoren. Målet er å videreutvikle en samlet sterk sektor med tydelig egenart og robuste forskningsmiljøer. Det må stilles høye krav til både faglig kvalitet og relevans. Evne til å hevde seg i internasjonal konkurranse inngår i vurderingen.

Lave verdier på en eller flere kvalifiseringsindikatorer vil resultere i en særskilt vurdering av om et institutt oppfyller Retningslinjene. Det er viktig å presisere, at manglende score på en eller flere kvalifiseringsindikatorer ikke er ensbetydende med at instituttet ikke lenger kvalifiserer for deltagelse i Ordningen. Forskningsrådet vil alltid gjøre en helhetlig vurdering av instituttets virksomhet som en del av forskningssystemet.

Om Forskningsrådet konkluderer med at et institutt ikke fullt ut oppfyller Retningslinjene, starter normalt en dialog med instituttet om aktuelle korrigerende tiltak.

Prosedyre for å vurdere om institutter som er med i Ordningen fortsatt bør være med i Ordningen:

1. Instituttens kvalifiseringsindikatorer for år -1 gjennomgås innen 1. juni år 0 med sikte på å identifisere mulige "flagg".
2. Institutter med mulige "flagg" tilknyttet kvalifiseringsindikator 3 og 4 tilskrives for å komplettere datagrunnlaget.
3. Instituttens kvalifiseringsindikatorer for år -1 gjennomgås innen 1. september år 0 med sikte på å identifisere "flagg". Samtidig gjennomgås også øvrige nøkkeltall og andre forhold som kan ha innflytelse på vurderingen av hvert enkelt institutts kvalifisering for Ordningen.
4. Instituttene informeres om resultatet av pkt. 3 innen 1. november år 0. Ved behov tar Forskningsrådet opp saken til drøfting med aktuelle institutter, enten i separat møte eller som tema på dialogmøtene i løpet av høsten/vinteren år 0/1.
5. Dersom det er formålstjenlig, og om en helhetlig vurdering tilsier det, bes instituttet om å utarbeide en tiltaksplan med sikte på å innfri Retningslinjenes krav. Frist for å oversende en slik plan til Forskningsrådet er tre måneder etter drøfting, ref. pkt. 4. Tiltaksplanen bør normalt ikke ha en tidshorisont utover to år.
6. Ny vurdering av om instituttet oppfylder kravene gjøres årlig, ref. denne prosedyre.
7. Hvis konklusjonen i pkt. 6 er at instituttet ikke oppfylder kravene i Retningslinjene, kan dette medføre en anbefaling til Kunnskapsdepartementet om å ta instituttet ut av ordningen. Slik anbefaling behandles som del av Forskningsrådets budsjettforslag for første påfølgende budsjettår etter konklusjonen i pkt. 6. En slik anbefaling bør gis tidligst to år og senest fem år etter første drøfting, ref. pkt. 4.
8. Beslutning om deltakelse i ordningen treffes årlig i forbindelse med Stortingets behandling av statsbudsjettet.

Institutter som søker opptak i Ordningen

Kravene til institutter som søker opptak i Ordningen, er de samme som kravene til institutter innenfor Ordningen. Ved vurdering av nye søkere, vil Forskningsrådet gjøre en helhetlig vurdering av instituttets bidrag til instituttsektoren. Målet er å videreutvikle en samlet sterk sektor med tydelig egenart og robuste forskningsmiljøer. Det må stilles høye krav til både faglig kvalitet og relevans. Evne til å hevde seg i internasjonal konkurranse inngår i vurderingen.

Det vektlegges at instituttsektoren som sektor styrkes. En del av vurderingen er derfor om det er hensiktsmessig at et nytt institutt inngår som en selvstendig enhet framfor å være del av, eller formelt tilknyttet, en annen institusjon. I vurderingen skal også den samfunnsmessige nytten vektlegges.

Prosedyre for å vurdere om institutter som ikke er med i Ordningen, oppfylder kravene:

1. Institutter som ønsker å bli inkludert i Ordningen må sende søknad til Forskningsrådet med nødvendig dokumentasjon. Søknader behandles fortløpende. En eventuell anbefaling vil følge Forskningsrådets budsjettforslag. Budsjettforslag for år +2 behandles høsten år 0. Søknader mottatt etter 1. september år 0, vil normalt ikke ha mulighet til å bli inkludert i dette forslaget
2. Forskningsrådet kan, om nødvendig, be om utfyllende informasjon og eventuelt innkalle til møte for å oppklare spesielle spørsmål i forbindelse med søknaden.
3. Forskningsrådet vedtar en anbefaling som deretter oversendes Kunnskapsdepartementet. Melding oversendes samtidig til instituttet.